

A photograph of a cobblestone path at night. The path is made of irregular, light-colored stones and leads into the distance. On the left side of the path, there are various plants and flowers, some of which are illuminated by warm, glowing lights. The background is dark, with some blurred lights and a building visible on the right side. The overall atmosphere is serene and somewhat somber.

Kun läheinen on poissa

OPAS HAUTAJAISTEN JÄRJESTÄMISEEN

Kannen kuva: Hietaniemen hautausmaa, kuvaaja: Jani Laukkanen

Taitto: Anu Ylä-Jussila

Helsingin seurakuntayhtymä, 2024

Ennen hautajaisia s. 5

Hautausjärjestelyt | Varaukset
Yhteydenpito pappiin ja kanttoriin

Hautapaikan ja haudausmuodon valinta s. 8

Arkkuhaudat | Urnahaudat | Muistolehdot ja sirottelualueet
Toisen paikkakunnan hautausmaalle hautaaminen
Muualle kuin hautausmaalle hautaaminen | Veteraanit

Suruviesti s. 10

Ilmoitus lehdessä | Suruliputus | Rukous kirkossa
Sosiaalinen media

Sisällysluettelo

Hautaan siunaaminen s. 13

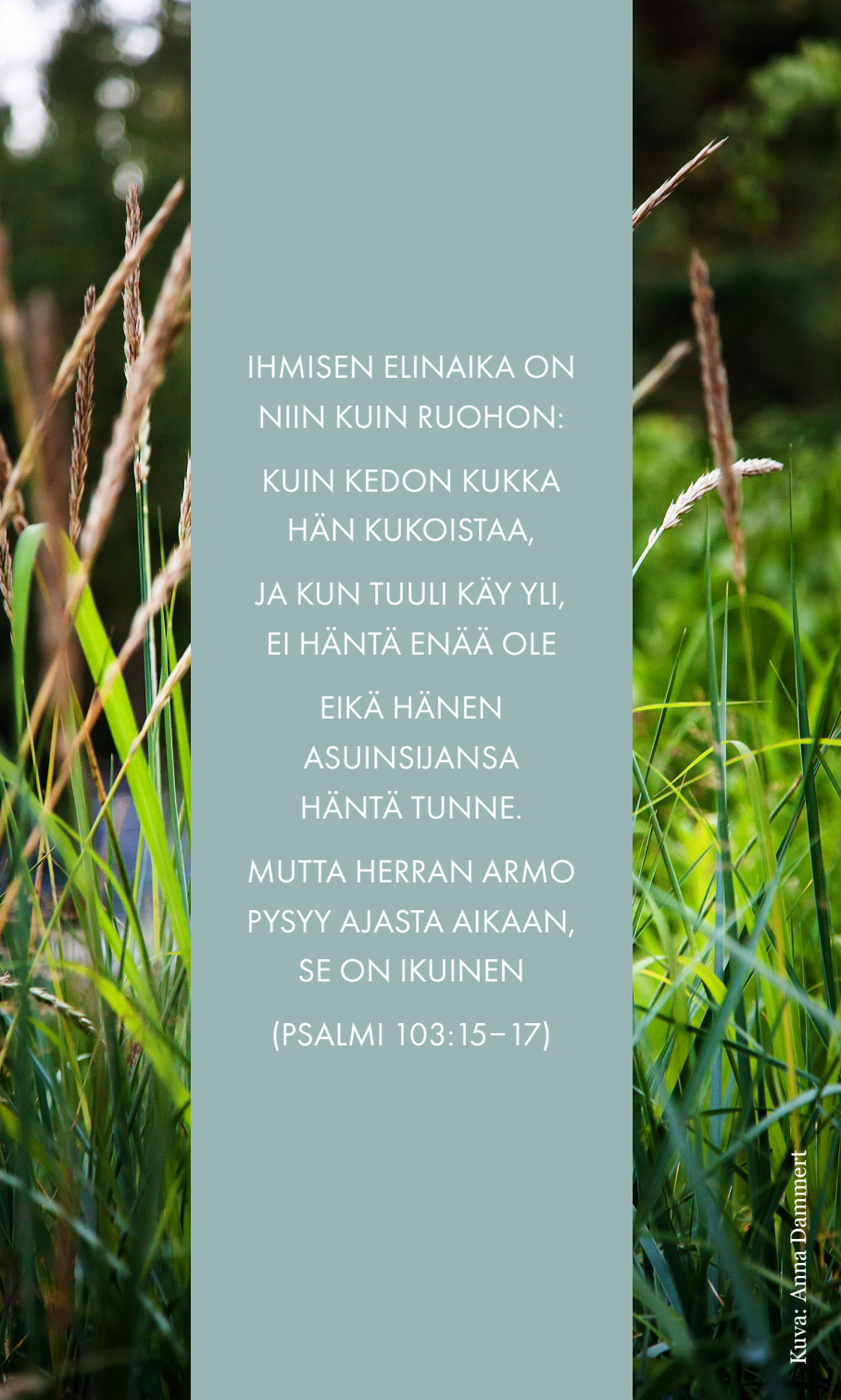
Siunaustilaisuus | Kukkalaitteet | Hautaussaatto
Muistotilaisuus | Tuhkaus | Maahanlasku
Evankelis-luterilaiseen kirkkoon kuulumattoman haudaus

Hautajaisten jälkeen s. 19

Haudan hallinta ja hoito | Hautamuistomerkki
Surutyö | Toivon näkökulma

Osoitteita ja puhelinnumeroita s. 22

Helsingin seurakuntayhtymän hautapalvelut
Haudausmaiden kappelit | Hautausmaiden toimistot
Helsingin seurakuntien kirkkoherranvirastot

IHMISEN ELINAIKA ON
NIIN KUIN RUOHON:
KUIN KEDON KUKKA
HÄN KUKOISTAA,
JA KUN TUULI KÄY YLI,
EI HÄNTÄ ENÄÄ OLE

EIKÄ HÄNEN
ASUINSIJANSA
HÄNTÄ TUNNE.

MUTTA HERRAN ARMO
PYSYY AJASTA AIKAAN,
SE ON IKUINEN

(PSALMI 103:15–17)

Ennen
hautajaisia

Hautausjärjestelyt

Läheisen kuolema on vaikea ja raskas tapahtuma. Erilaisten tunteiden ja kysymysten keskellä on lisäksi ryhdyttävä hoitamaan monia käytännön asioita. Hautausjärjestelyt ovat lähimpien omaisten vastuulla, mutta yksin niitä ei kuitenkaan tarvitse hoitaa. Omaiset voivat turvautua seurakunnan ja hautaustoimiston tukeen oman harkintansa mukaan.

Hautaustoimistot huolehtivat vainajan kuljetuksista, myyvät arkkuja ja uurnia sekä hoitavat sopimuksen mukaan monet muutkin omaisten pyytämät hautaukseen liittyvät asiat.

Varaukset

Hautaan siunaaminen tapahtuu yleensä kahden-kolmen viikon kuluessa kuoleman jälkeen. Helsingissä siunauksia toimitetaan tiistaista lauantaihin. Siunaustilaisuus järjestetään hautausmaan kappelissa, kirkossa tai haudalla.

Ennen hautaamista tulee varata hautapaikka, siunauspaikka, hautausaika, sekä sopia mahdollisesta tuhkauksesta. Varaukset on mahdollista hoitaa soittamalla Helsingin seurakuntayhtymän hautapalveluihin tai asioimalla paikan päällä. Hautapalveluista voi tilata myös haudanhoidon. Ennen hautaamista hautapalveluille tulee toimittaa lääkärin allekirjoittama hautauslupa.

Helsingiläiselle vainajalle siunaustilaisuus on mahdollista varata myös verkossa. Siunaustilaisuuden voi varata kappeliin tai kirkkoon. Verkossa on mahdollista varata myös seurakunnan tila muistotilaisuutta varten. Sähköinen asiointi löytyy osoitteesta asiointi.helsinginseurakunnat.fi. Hautaamista ei toistaiseksi voi varata verkkopalvelusta.

Siunausajan varauksessa sovitetaan yhteen omaisten toiveet, kappelin tai kirkon varaukset, papin aikataulu ja muistotilaisuuden pitopaikka. Mikäli siunaus tapahtuu toisella paikkakunnalla, esimerkiksi kotikirkossa, tulee hautapalveluista varata erikseen aika hautaanlaskulle.

Jos vainaja oli kuollessaan evankelis-luterilaisen seurakunnan jäsen, kirkon tai kappelin käytöstä ei peritä maksua. Muilta peritään tilavuokra. Siunaavan papin palvelut ovat kaikille maksuttomia.

Yhteydenpito pappiin ja kanttoriin

Pääkaupunkiseudulla vainajan siunaa tavallisesti hänen oman seurakuntansa pappi riippumatta siitä, missä siunaustilaisuus järjestetään. Kun siunausvaraus on tehty, pappi on yhteydessä omaiseen.

Siunauksen voi toimittaa myös tuttu pappi. On tärkeää, että omaiset ja pappi tapaavat ennen siunausta. Tapaamisessa sovi-
taan siunauksen ohjelmasta ja pappi saa tietoa vainajan elämästä sekä omaisten odotuksista. Tässä yhteydessä voit keskustella luottamuksellisesti sellaisistakin asioista, joita ei toivota siunaustilaisuudessa otettavan esille. Tapaaminen on myös hyvä tilaisuus käydä läpi kuolemaan liittyviä tunteita.

Siunaustilaisuuden musiikista vastaa kappelin vakinainen kanttori tai seurakunnan kanttori. Käytettävän musiikin voi valita yhdessä papin tai kanttorin kanssa. Musiikin valinnassa on hyvä huomioida sen sopivuus tilaisuuteen. Hautajaisvirsiensä lisäksi siunaustilaisuuteen sopivaa musiikkia ovat vainajalle rakkaat virret tai laulut sekä kirkkovuoden ajankohtaan liittyvät virret.

Hautapaikan ja hautausmuodon valinta

Helsingin seurakuntayhtymällä on käytössään kuusi hautausmaata: Hietaniemi, Malmi, Honkanummi, Maunula, Kulosaari sekä Östersundom. Lisäksi uurnia haudataan Kallion kirkon uurnaholviin. Honkanummella on myös tunnustukseton hauta-alue.

Jos vainajalle halutaan oma hautapaikka eikä suvulla ole sellaista ennestään, on varattava uusi arkku- tai uurnahauta. Vainajan tuhka voidaan myös joko haudata tai sirotella muistolehtoon ilman omaa merkittyä hautapaikkaa. Vainajan muistolaatta sijoitetaan tällöin yhteiseen muistomerkkiin. Kallion kirkon uurnaholviin haudattujen nimilaatat sijoitetaan kirkkosalin seinään.

Hautauksen yhteydessä hauta lunastetaan 25 vuodeksi. Hautauksesta, joka sisältää haudan avaamisen, peittämisen ja peruskunnostamisen on lisäksi maksettava korvaus. Hinnastot löytyvät Helsingin seurakuntien verkkosivuilta.

Joillakin hautausmaiden osilla on päätetty järjestää yhtenäinen hautojen nurmen perushoito. Näiltä alueilta hautaa varattaessa peritään koko hautaoikeusajalta erikseen vahvistettu perushoitomaksu.

Arkkuhaudat

Helsinkiläiset vainajat saavat arkkuhautoja Malmilta, Honkanummelta, Östersundomista sekä tunnustuksettomalta hauta-alueelta.

Uurnahaudat

Uurnahautoja luovutetaan Malmilta, Honkanummelta, Maunulasta, Östersundomista ja tunnustuksettomalta hauta-alueelta. Kulosaaren hautausmaa on varattu ensisijaisesti Kulosaarella asuville evankelis-luterilaisen seurakunnan jäsenille. Kaikki Kulosaaren uudet haudat ovat uurnahautoja.

Kallion kirkon uurnaholvista voivat paikan saada vain Helsingin seurakuntien jäsenet. Hietaniemestä uusia uurnahautoja vapautuu satunnaisesti, ja niitä luovutetaan helsinkiläisille.

Muistolehdot ja sirottelualueet

Erillisen oman haudan hankkiminen ei ole välttämätöntä, vaan vainajan tuhka tai urna voidaan haudata myös muistolehtoon. Hietaniemessä, Honkanummella ja Maunulassa on myös erilliset alueet, joille hautausmaan vahtimestarit sirottelevat vainajan tuhkat. Toisin kuin uurnan tai tuhkan hautaamisessa, tuhkansiroittelussa läheiset eivät ole läsnä.

Lukuun ottamatta Hietaniemen ja Maunulan uurnalehdon anonyymejä muistolehtoja kortteleissa on yhteinen muistomerkki muistolaattoja varten. Muistolaatta ei ole välttämätön, omaiset voivat hankkia sen halutessaan.

Toisen paikkakunnan hautausmaalle hautaaminen

Helsingiläisiä voidaan haudata myös toisella paikkakunnalla olevalle hautausmaalle. Tällöin haudan varaamisesta on sovittava kyseisen paikkakunnan seurakunnan kanssa.

Muualle kuin hautausmaalle hautaaminen

Hautaustoimilain mukaisesti vainajan tuhka voidaan haudata tai sirotella myös muualle kuin hautausmaalle tontin omistajan luvalla. Tälle paikalle ei kuitenkaan saa sijoittaa muistomerkkiä. Tuhkan sirotteluun mereen tai järveen on oltava vesialueen omistajan lupa. Helsingin kaupunki on osoittanut tuhkan sirotteluun vesialueet Harmajan länsipuolelta ja Rysäkiven luoteispuolelta.

Sotaveteraanit

Helsingissä kirjoilla olevat sotaveteraanit puolisoineen saavat arkku- tai urnahaudan maksutta 25 vuoden ajaksi. Jos sotaveteraani tai hänen puolisonsa haudataan vanhaan suvun hallussa olevaan hautaan, on mahdollinen hautaoikeuden pidennys myös maksuton. Hautaamisesta peritään korvaus.

Hietaniemen hautausmaalla on Veteraanilehto, jonne haudataan kuollessaan Helsingissä kirjoilla olevia henkilöitä, joilla on rintamasotilas-, rintamapalvelus- tai rintamatunnus, sekä heidän puolisoitaan. Haudat ovat urnahautoja.

Myös sodan jälkeen miinanraivaustehtävissä palvelleille ja heidän puolisoilleen haudan lunastus tai hautaoikeuden pidennys on maksuton.

Suruviesti

Ilmoitus lehdessä

Kuolinilmoituksen julkaiseminen lehdessä on yleinen tapa, mutta ei pakollista. Ilmoitukseen sisältyy tavallisesti vainajan nimi, tieto hänen perhesuhteistaan omaisiin (esimerkiksi puolisoni, isämme jne.) ammatti tai arvo, syntymäaika ja -paikka, kuolin-aika ja -paikka. Ilmoitukseen on tapana liittää jokin raamatunlause, virren säkeistö, runo tai muu vainajaan liittyvä sopiva lauselmä.

Kuolinilmoitus toimii samalla kutsuna siunaus- ja muistotilaisuuteen, joiden paikat ja ajat on syytä ilmaista riittävän selvästi. Jos siunaus toimitetaan vain läheisten läsnä ollessa, ilmoitus julkaistaan useimmiten vasta jälkepäin, jolloin siihen voidaan liittää kiitos osanotosta.

Suruliputus

Kuolinpäivänä kotitalon lippu pidetään puolitangossa koko päivän. Hautauspäivänä surujuhlapaikan lippu on puolitangossa siunaustilaisuuden loppuun. Suruliputusta voidaan kuitenkin jatkaa myös koko päivän joko puoli- tai kokotangossa. Jos hautajaiset sattuvat viralliseksi liputuspäiväksi, lippu nostetaan kokotankoon siunauksen jälkeen.

Rukous kirkossa

Kotiseurakunta rukoilee vainajan ja surevien omaisten puolesta viikoittaisessa jumalanpalveluksessa. Tämä tapahtuu hautajais-ten jälkeisenä sunnuntaina tai kun tieto kuolemasta on tullut seurakuntaan. Vanha tapa on, että omaiset osallistuvat tähän jumalanpalvelukseen. Heidän on hyvä varmistaa seurakunnasta oikea ajankohta ja paikka.

Sosiaalinen media

Facebookin ylläpito suosittelee, että vainajan omaiset ilmoittavat profiilin haltijan kuolemasta järjestelmälle ja lähettävät kuolinto-distuksen. Tuolloin henkilökohtainen profiili muutetaan virtu-aaliseksi muistelupaikaksi tai voidaan vaihtoehtoisesti poistaa omaisten pyynnöstä.

HERRA ON
MINUN PAIMENENI,
EI MINULTA MITÄÄN PUUTU.
HÄN VIE MINUT VIHREILLE
NIITYILLE, HÄN JOHTAA
MINUT VETTEN ÄÄREEN,
SIELLÄ SAAN LEVÄTÄ.

(PSALMI 23:1–2)

Hautaan siunaaminen

Siunaustilaisuus

Kirkollinen hautaan siunaaminen on samanlainen toimitus huolimatta siitä onko vainajalle valittu arkkuhautaus vai tuhkaus. Siunaus tapahtuu hautausmaan kappelissa, kirkossa tai haudalla. Kappelissa ja kirkossa lähimmät omaiset istuvat ovelta katsottuna edessä oikealla puolella, muut omaiset heidän takanaan.

Siunaustoimituksessa noudatetaan kirkkokäsikirjan mukaista järjestystä. Tilaisuus alkaa virrellä tai alkusoitolla, jota seuraavat papin lukema alkusiunaus ja johdantosanat. Ennen siunaussanoja on puhe, jota varten läheisten on hyvä tavata pappi etukäteen.

Siunaamisen yhteydessä pappi laskee hiekkaa arkun kannelle ja lausuu siunaamissanat. Raamatunluvun ja siunaamisen ajaksi seurakunta nousee seisomaan. Jos vainaja haudataan välittömästi siunauksen jälkeen arkkuhautaan, arkku kannetaan loppusoiton aikana kirkosta. Uurnahautauksen yhteydessä arkku jää yleensä paikalleen alttarin eteen.

Siunaaminen voidaan toimittaa myös hautausmessuna, jolloin tilaisuudessa vietetään ehtoollista.

Tilaisuutta varten voi tulostaa ohjelman, mutta se ei ole välttämätöntä. Ohjelmalehtiseen sisällytetään vainajan nimen sekä syntymä- ja kuolinajan lisäksi toimituksen kulku ja veisattavien virsien sanat.

Kukkalaitteet

Kukkalaitteiden laskeminen ja arkun ääreen tuleminen ovat viimeisen tervehdyksen hetki. Kiitos, muistot ja rukous ovat keskeisessä asemassa. Hiljentyminen, tervehdyksen tai raamatunlauseen lukeminen voivat toimia rukouksen tulkkina.

Kukat lasketaan joko hautaan siunaamisen alussa tai lopussa. Käytännöstä on hyvä keskustella ja sopia siunaavan papin kanssa. Lähimmät omaiset laskevat kukkalaitteensa ensimmäisinä. Kortissa tai nauhoissa olevat tervehdys ja tuojien nimet on tapana lukea. Pitemmät muistopuheet on kuitenkin syytä säästää muistotilaisuuteen.

Arkun äärellä viivytään vain hetki. Kukat laskettuaan saattajat hiljentyvät hetkeksi, kääntyvät sitten omaisiin päin, kumartavat heille ja poistuvat paikoilleen.

Jos kyseessä on arkkuhautaus, jossa vainaja saatetaan hautaan asti, on mahdollista laskea kukat vasta haudalla, mikäli sääolosuhteet sen sallivat. Jos kukkatervehdykset lasketaan kappelissa, vaikka vainaja saatetaankin hautaan asti, käy loppuvirren jälkeen jokaisen kukkalaitteen hakemassa joku sen laskijoista mukaan hautaussaattoon. Haudalla ei enää uudelleen lueta tervehdyksiä, vaan kukat pelkästään asetetaan haudalle.

Tuhkahautauksen yhteydessä kukkalaitteet lasketaan kappelissa. Siunauksen jälkeen kukat voi käydä laskemassa esimerkiksi sukuhaudalle. Kappeliin jääviä kukkia ei säilytetä uurnan noutoon saakka. Käytäntö on syytä tarkistaa tapauskohtaisesti ja sopia, miten kukkalaitteiden kanssa menetellään.

Hautausaatto

Haudalle kuljetaan saattueena, jossa ensimmäisenä kulkee opapaana oleva vahtimestari, seuraavana on arkku kantajineen, sitten lähimmät omaiset ja heidän jäljessään muu saattoväki. Pappi kulkee joko arkun edellä tai omaisten joukossa. Hautausaattossa kuljetaan hiljentyneinä. Hiljaisuus avaa mahdollisuuden oman surun läpikäymiselle, hiljaisen kunnioituksen osoittamiselle ja rukoukselle.

Tapana on, että lähimmät omaiset kantavat arkkuä pääpuolesta eli takimmaisina. Arkku kuljetetaan aina jalkopuoli edellä. Mikäli saattoväen joukosta ei löydy sopivia kantajia, voi hautausoimistoa pyytää järjestämään sellaiset. Arkku kannetaan kappelista päätössoiton aikana. Ulkona odottavat saattorattaat, joiden päälle arkku lasketaan.

Ne, joiden on vaikea kulkea jalan, voivat liittyä saattoon autokyydissä tai siirtyä kyydillä suoraan haudalle. Haudalle tullessa arkku käännetään niin, että pääpuoli tulee hautakiven puolelle ja jalkopuoli kohti käytävää. Arkkuä laskettaessa miespuoliset saattajat paljastavat päänsä. Kantajat tekevät sen vasta laskettaaan arkun hautaan, minkä jälkeen he seisovat hetken haudan ääressä.

Pappi voi pitää arkun laskun yhteydessä lyhyen rukouksen. Hautaa ei nykyisin luoda heti umpeen, vaan se peitetään kannel-la. Sitä ennen voivat lähiomaiset heittää arkun päälle hiekkaa tai kukkia.

Mikäli omaiset kuitenkin haluavat, voivat he luoda hautaa itse umpeen esimerkiksi sen verran, että arkku peittyi. Tästä tulee sopia etukäteen. Kun kukat on laskettu haudalle, on tapana vielä veisata virsi. Tämän jälkeen joku saattoväestä esittää kutsun muistotilaisuuteen, jos sellainen järjestetään.

Muistotilaisuus

Muistotilaisuus voidaan pitää kotona, seurakuntasalissa, ravintolassa tai muussa soveltuvassa tilassa. Seurakuntasalien käyttö muistotilaisuuksiin on seurakunnan jäsenille maksutonta. Tarjottu omaiset voivat joko hoitaa itse tai tilata sen pitopalvelusta.

Muistotilaisuuden perinteisiin kuuluu valkoisella liinalla peitetty pöytä, jolla on vainajan valokuva, yksi tai kaksi kynttilää sekä kukkia. Siunauksen toimittanut pappi tulee muistotilaisuuteen, jos hänet sinne kutsutaan. Kutsu on hyvä esittää jo siunaustilaisuuden järjestelyistä sovittaessa.

Omaiset ja pappi voivat yhdessä suunnitella muistotilaisuuden ohjelmaa. Usein siihen kuuluu adressien lukeminen, yhteistä laulua, muistosanat, lyhyitä puheenvuoroja ja musiikkiesityksiä.

Tuhkaus

Helsingin seurakuntayhtymän krematoriot sijaitsevat Malmilla ja Honkanummella. Tuhkauksesta sovitaan seurakuntayhtymän hautapalveluissa. Hautapalveluissa sovitaan myös uurnan maahanlaskun ajankohdasta. Tuhkan voi haudata myös ilman uurnaa. Helsingin seurakuntayhtymän krematorioiden lisäksi Helsingissä toimii myös yksityinen Krematoriosäätiö.

Maahanlasku

Maahanlaskuun osallistuvat tavallisesti vain lähiomaiset hautausmaahan vahtimestarin opastuksella. Omaiset voivat kuitenkin halutessaan pyytää siunauksen toimittanutta pappia mukaan.

Haudalla voi pitää rukoushetken. Papilta tai hautausmaan kappelista saa ”Maahan kätkeminen” -vihkosen, jossa on ohjeita rukoushetken viettämisestä varten.

Samanlainen rukoushetki voidaan pitää silloin, kun arkku laskeetaan hautaan siunaustilaisuudesta erillään. Tämä tulee kyseeseen esimerkiksi silloin, kun hauta on toisella paikkakunnalla.

Kallion kirkkoon haudattaessa hautaustoimi huolehtii uurnan siirtämisestä Helsingin krematorioista. Ennen uurnan viemistä uurnaholviin vietetään rukoushetki muistoalttarin ääressä, tilassa on viisi istumapaikkaa.

Evankelis-luterilaiseen kirkkoon kuulumattoman hautaus

Helsingin seurakuntien hautausmaat ovat yleisiä hautausmaita, joihin haudataan Helsingissä kuollessaan kirjoilla olevia vainajia. Honkanummen hautausmaalla on tunnustukseton hautaus-alue niille, jotka eivät halua tulla haudatuiksi kirkollisesti vihityille yleisille hautausmaalle.

Ortodokseilla, juutalaisilla ja muslimeilla on omat hautausmaansa, mutta myös näiden uskontokuntien jäseniä voidaan haudata luterilaisen kirkon hautausmaalle. Kristilliseen seurakuntaan kuulumaton voidaan siunata hautaan, jos omaiset sitä pyytävät ja pappi toteaa, että kirkolliseen hautaan siunaamiseen on perusteita.

Siunausta ei toimiteta, jos vainaja on eläessään ilmaissut, ettei hän halua kristillistä hautausmaata. Hautaan siunaaminen on samanlainen kuin kirkkoon kuuluvan siunaus. Siunauskappeli voidaan vuokrata myös muiden kirkkokuntien tai uskonnottomien haussaeremonioihin. Ohjelman sisältö tulee toimittaa etukäteen hyväksyttäväksi kappelityönjohtajalle.

MINÄ OLEN TEIDÄN
LOHDUTTAJANNE,
SANOO HERRA.

(JES. 51:12)

Hautajaisten jälkeen

Hautauksen jälkeen kuolinpesän hoitajan on otettava selville, mitä henki-, sairaus- tai tapaturmavakuutuksia vainajalla on ollut. Samoin kannattaa selvittää, onko mahdollista saada hautausavustusta esimerkiksi vainajan työpaikalta tai ammattiyhdistykseltä. Kuolemasta on syytä ilmoittaa myös vainajalle eläkettä maksaneelle laitokselle.

Perunkirjoitus on toimitettava kolmen kuukauden kuluessa kuolemasta. Sitä varten tarvitaan riittävä selvitys vainajasta ja perillisistä. Tarvittavat virkatodistukset saa tilattua keskusrekisteristä ja kirkkoon kuulumattomien osalta maistraatista.

Haudan hallinta ja hoito

Hautojen hallintaa ja hautojen hoitosopimuksia koskevat asiat hoidetaan seurakuntayhtymän hautapalveluissa. Hautaoikeuden voimassaoloaika on 25 vuotta. Sen haltija ei saa hautaa omistukseensa, vaan kyseessä on ikään kuin vuokrasuhde, jota voi jatkaa voimassaoloajan umpeuduttua. Kallion kirkon uurnaholviin haudattujen tuhka säilytetään uurnissa 25 vuotta, minkä jälkeen se haudataan kirkon alla olevaan kalliohautaun.

Siitä, keitä tiettyyn hautaan voidaan haudata, on tarkat säännöt. Pääsääntöisesti oikeus ulottuu ainoastaan suvun jäseniin. Tarkat säännökset on tehty siksi, että välttyttäisiin joskus perin kiusalliseksi käyvistä hautaa koskevista riidoista.

Haudan hoito eli haudan siistinä pitäminen on hautaoikeuden haltijan vastuulla. Haudan voi hoitaa itse tai antaa seurakuntayhtymän hautainhoitorahaston hoidettavaksi yhdeksi tai useammaksi vuodeksi kerrallaan. Haudan hoito tilataan hautapalveluista tai hautausmaiden toimistoista. Alueilla, jotka on päätetty pitää yhtenäisen hoidon alueina, hautainhoitorahasto hoitaa haudat erikseen vahvistettua maksua vastaan. Seurakuntayhtymä hoitaa hauta-alueet muistolehdoissa, joissa ei ole erillisiä hautapaikkoja. Lisätietoa maksuista löytyy Helsingin seurakuntayhtymän verkkosivuilta.

Hautamuistomerkki

Haudalle pystytettävän muistomerkin tulee olla Helsingin seurakuntayhtymän muistomerkkiohjeistuksen mukainen.

Eri ihmiset kokevat surun eri tavoin. Jokainen luopuu läheisestään omalla persoonallisella tavallaan. Läheisen menettäminen tuottaa aina kipua. Jotkut haluavat kantaa surunsa yksin. Yleensä kuitenkin keskustelu toisen ihmisen tai ihmisten kanssa auttaa purkamaan vaikeita tunteita ja löytämään uudenlaisia mahdollisuuksia. Läheisten omaisten ja ystävien tuki näissä tilanteissa on usein korvaamaton.

Papit ja muut seurakunnan työntekijät ovat myös mielellään apuna. Ihmisten kanssa keskusteleminen on osa heidän työtään, johon he ovat saaneet koulutuksen. Työntekijöiden apua voi epäroimattä pyytää, jos siltä tuntuu.

Monissa seurakunnissa järjestetään myös sururyhmiä. Niissä voi keskustella yhdessä toisten läheisensä menettäneiden kanssa ja löytää heiltä tukea. Sururyhmiä kannattaa tiedustella oman seurakunnan työntekijöiltä tai virastosta. Tieto sururyhmistä löytyy myös Helsingin seurakuntien nettisivuilta.

Toivon näkökulma

Katoavaisuus kuuluu ihmisen osaan. Jokainen meistä on täällä vain rajatun ajan. ”Vain tuulen henkäys ovat kaikki ihmiset”. Kristillinen usko tuo ihmisen katoavaisuuden keskelle myös toivon näköalan. Kaikki ei pääty kuolemaan, vaan rajan tuollakin puolen on jotakin. Kristinuskon keskeisiä kulmakiviä on usko ylösnousemukseen ja iankaikkiseen elämään.

Tämä usko antaa myös elämälle tärkeän merkityksen, jonka varassa läheisensä menettänytkin voi jatkaa omaa elämäänsä. Jokaisella meillä on täällä tehtävämme. Sen täytettyämme meidät kutsutaan Taivaallisen Isän kotiin.

Kristillinen hautaus saattaa päätökseen kasteessa alkaneen matkan tästä maailmasta Jumalan luo. Siinä on kysymys osallisuudesta Jumalan elämään, joka ylittää ajan ja kuoleman rajat. Kuolema ei voi erottaa Jumalan lupauksista, joissa kaikuu rakkauden, lohdutuksen ja toivon sanoma.

Osoitteita ja puhelinnumeroita

Helsingin seurakuntayhtymän hautapalvelut

Kolmas linja 22 B, 00530 Helsinki

Hautapaikkojen ja kappeleiden varaukset

sekä hautainhoitosopimukset p. 09 2340 6000

Virkatodistukset perunkirjoitusta varten p. 09 2340 5000

Sähköinen asiointi osoitteessa:

asiointi.helsinginseurakunnat.fi

Hautausmaiden kappelit

Hietaniemen hautausmaalla on kaksi kappelia. Uuteen kappeliin mahtuu alas 160 henkilöä ja parvelle 65 henkilöä. Pienempään vanhaan kappeliin mahtuu 50 henkeä.

Malmin hautausmaalla on kolme kappelia. Isoon kappeliin mahtuu 100 henkilöä, Itäiseen ja Läntiseen kappeliin kumpaankin 50 henkeä.

Honkanummen hautausmaalla on kaksi kappelia. Saattoväkeä mahtuu isoon kappeliin 120 henkilöä ja pieneen kappeliin 60 henkilöä.

Hautausmaiden toimistot

---

p. 09 2340 1111

Seurakuntien kirkkoherranvirastot

Haagan seurakunta	09 2340 3200
Helsingin Mikaelin seurakunta	09 2340 4800
Helsingin tuomiokirkkoseurakunta	09 2340 6100
Herttoniemen seurakunta	09 2340 3300
Kallion seurakunta	09 2340 3600
Kannelmäen seurakunta	09 2340 3800
Lauttasaaren seurakunta.....	09 2340 4300
Malmin seurakunta	09 2340 4400
Munkkiniemen seurakunta	09 2340 5100
Oulunkylän seurakunta	09 2340 5300
Paavalin seurakunta	09 2340 5400
Pakilan seurakunta	09 2340 5500
Pitäjänmäen seurakunta	09 2340 5600
Roihuvuoren seurakunta	09 2340 5700
Töölön seurakunta	09 2340 6300
Vuosaaren seurakunta	09 2340 6500

Ruotsinkielisten seurakuntien kirkkoherranvirastot

Johannes församling	09 2340 7700
Matteus församling	09 2340 7300
Petrus församling	09 2340 7100

Virastojen aukiolo- ja palveluajat löytyvät kunkin seurakunnan nettisivuilta.

Läheisen kuolema on vaikea ja raskas tapahtuma. Erilaisten tunteiden ja kysymysten keskellä on lisäksi ryhdyttävä hoitamaan monia käytännön asioita. Tämä opas on tarkoitettu avuksi niille, jotka järjestävät läheisensä hautajaisia Helsingissä.

Vaikka hautajaiset ja niiden järjestelyt saattavat tuottaa vaivaa ja tuntua vaikeilta, ne voivat olla myös osa surutyötä, jonka avulla omaiset löytävät voimaa jatkaa elämää eteenpäin.

Kristillinen usko antaa hautajaisiin ja kuoleman kohtaamisen surun ja ikävän rinnalle myös toivon näkökulman. Rajan takanakin on jotain, ja tie sinne on viitoitettu valmiiksi.

KIRKKO HELSINGISSÄ
KYRKAN I HELSINGFORS